

7/3149

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/ 2121
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

30/05/2008
MAYIS

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 01.05.2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02- 5674 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Mehmet Ali SUSAM' a ait 7/3138, İzmir Milletvekili Şenol BAL' a ait 7/3139 ve 7/3140, Giresun Milletvekili Murat ÖZKAN' a ait 7/3141, Hatay Milletvekili Süleyman Turan ÇİRKİN' e ait 7/3142, Zonguldak Milletvekili Ali KOÇAL' a ait 7/3143, İstanbul Milletvekili Bihlun TAMAYLIGİL' e ait 7/3144, Mersin Milletvekili Mehmet ŞANDIR' a ait 7/3145, İzmir Milletvekili Ahmet ERSİN' e ait 7/3146, Muğla Milletvekili Metin ERGUN' a ait 7/3147, Adıyaman Milletvekili Şevket KÖSE' ye ait 7/3148, Ankara Milletvekili Yılmaz ATEŞ' e ait 7/3149, Gaziantep Milletvekili Akif EKİCİ' ye ait 7/3150 ve Kastamonu Milletvekili Mehmet SERDAROĞLU' na ait 7/3151 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1- Görüş	7/3138	(4 sayfa)	2- Görüş	7/3139	(2 sayfa)
3- Görüş	7/3140	(4 sayfa)	4- Görüş	7/3141	(2 sayfa)
5- Görüş	7/3142	(1 sayfa)	6- Görüş	7/3143	(2 sayfa)
7- Görüş	7/3144	(5 sayfa)	8- Görüş	7/3145	(1 sayfa)
9- Görüş	7/3146	(1 sayfa)	10- Görüş	7/3147	(1 sayfa)
11- Görüş	7/3148	(1 sayfa)	12- Görüş	7/3149	(3 sayfa)
13- Görüş	7/3150	(2 sayfa)	14- Görüş	7/3151	(2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Yılmaz ATEŞ
Ankara Milletvekili

Esas no : 7/3149

Bir zamanlar tarımda kendi kendine yetebilen yedi ülke arasında yer almakla övünen ülkemiz, izlenen yanlış tarım politikaları nedeniyle özellikle son yıllarda tarım ürünlerinde ithalatçı durumuna düşmüştür.

Türkiye'de tarım ürünlerinin fiyatlarının dünyadan daha hızlı arttığına dikkat çeken uzmanlar, küresel ısınmanın tehdit ettiği tarımda, özellikle girdi fiyatlarında yaşanan aşırı artışlara karşın, destekleme primlerinin yerinde saymasının ve TMO'nun piyasayı düzenleme görevini yeterince yerine getirememesinin etkili olduğunu savunmaktadırlar.

Pirinç ve bakliyat ürünlerinde yaşanan aşırı fiyat artışları karşısında hükümet kanadından gelen açıklamalar, bu durumun "stokçuluk yapanlardan kaynaklandığı" ve "vatandaşlarımızın üç gün pirinç yemeyin" şeklindedir. Konuyla ilgili olarak;

SORU 1) Ülkemizde 2002 - 2008 yıllarında, yıllara göre arpa, buğday ve bakliyat üretimi, ithalat ve ihracat miktarları nedir?

CEVAP 1) TMO 2002 yılından bu yana temel alım politikalarında değişiklik yapmamış olup, Ana Statüsünde yer alan görevleri eksiksiz yerine getirmiştir. 2007 yılı Ekim ayından bugüne kadar olan sürede TMO tarafından 700 bin ton ekmeklik buğday, 295 bin ton'da mısır ithalat bağlantısı gerçekleştirilmiş olup, piyasayı düzenlemek amacıyla uygun fiyatlarla aynı süre içerisinde iç piyasaya yaklaşık 600 bin ton buğday 225 bin ton'da mısır satışı gerçekleştirilmiş ve piyasalarda istikrar sağlanmıştır.

Ayrıca, pirinç fiyatlarının çeşitli spekülasyonlar neticesinde yükselmesi üzerine 17.04.2008 tarihli, 2008/13503 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile TMO'ya 100.000 ton pirincin vergisiz olarak ithalatı konusunda "Tarife Kontenjanı" tahsis edilmiştir. Verilen yetkiye dayanılarak önümüzdeki günlerde bir miktar pirinç ithal edilmesi amacıyla çalışmalar sürdürülmektedir.

TÜİK verilerine göre 2002-2007 yılları Arpa, Buğday ve Bakliyat üretim verileri aşağıda yer almaktadır.

Yıllar	Arpa	Buğday	Bakla	Bezelye	Nohut	Fasulye	Yeşil Mercimek	Kırmızı Mercimek
2002	8.300.000	19.500.000	32.000	4.000	650.000	250.000	65.000	500.000
2003	8.100.000	19.000.000	33.000	3.500	600.000	250.000	55.000	485.000
2004	9.000.000	21.000.000	30.000	3.500	620.000	250.000	60.000	480.000
2005	9.500.000	21.500.000	28.000	3.600	600.000	210.000	50.000	520.000
2006	9.551.000	20.010.000	21.316	4.373	551.746	195.970	42.326	580.298
2007	7.306.800	17.234.000	21.043	3.503	505.366	154.243	26.803	508.378

Kaynak: TÜİK

Türkiye Buğday, Arpa ve bakliyat İthalat ve İhracatı (1000 ton)

Yıllar	Buğday		Arpa		Bakliyat	
	İthalat	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat	İhracat
2002	1.116	55	16	595	81	115
2003	1.818	0,45	89	395	29	449
2004	1.065	0,86	240	0,015	29	323
2005	135	327	52	289	114	245
2006	202	210	0	235	110	410
2007	2.125	0,20	0	0	73	256

Kaynak: TÜİK

SORU 2) Tarım sektörünün 2001 krizinin yaşandığı dönemden daha büyük bir gerileme içinde olduğu görülmektedir. Tarım sektöründeki girdi fiyatlarının aşırı yüksekliği ve yanlış destekleme politikalarının neden olduğu üretimdeki düşüş ve tarımdaki daralma karşısında hangi önlemler alınmıştır?

CEVAP 2) Bakanlığımızca tarım sektöründe uygulamaya konulan program ve projeler ile tarım sektörüne sağlanan destekler sonucunda, sektörde 1988'den sonra ilk defa 3 yıl (2004, 2005, 2006) üst üste büyüme sağlanmıştır.

- 1975 – 2002 ortalama büyüme % 1,3
- 2003 – 2006 ortalama büyüme % 2,1 olmuştur.

2007 yılında tarımda yaşanan küçülmenin temel nedeni ise yaşanan kuraklıktan kaynaklanmıştır.

Diğer yandan, çiftçilerimizin ucuza girdi temin edebilmesi için gerekli önlemler alınmıştır.

Öncelikle, Ülkemizdeki kimyevi gübre fiyat artışlarının başlıca nedeni gerek hammadde gerekse mamul madde fiyatlarının yurt dışı piyasalarda beklenenin çok daha üzerinde artmasıdır. Özellikle Güney Amerika ülkeleri, ABD ve Hindistan gibi büyük alıcı ülkelerin Dünya piyasalarından 2007 yılı içerisinde fazla miktarda gübre ve gübre hammaddesi çekmesi sonucu arzın talebi karşılayamaması nedeniyle Dünya piyasasında gübre fiyatları özellikle son dönemde beklenenin çok daha üzerinde bir artış göstermiştir.

Çiftçilerimizin kimyevi gübredeki fiyat artışlarından mağdur olmaması için;

- 2005 yılında 271 milyon YTL,
- 2007 yılında 343 milyon YTL
- 2008 yılında da 352 milyon YTL olmak üzere toplam 966 milyon YTL kimyevi gübre destekleme ödemesi yapılmıştır.

Mazot fiyatlarının başlıca artış nedeni dünya ham petrol fiyatlarının artmasıdır.

22 Kasım 2002'de ham petrolün varil fiyatı 23 ABD doları iken bugün varili 120 dolara çıkmıştır.

- Dünyada son 6 yılda petrolün varil fiyatı % 417 artarken,
- Aynı dönemde ülkemizde mazot fiyatı yalnızca % 132 artmıştır.

Çiftçilerimizin mazot fiyatlarındaki artıştan mağdur olmaması için mazot desteği ise ilk kez verilmeye başlanmıştır. Bu çerçevede;

- 2003 yılında 310 milyon YTL,
- 2004 yılında 325 milyon YTL,
- 2005 yılında 407 milyon YTL,
- 2007 yılında 479 milyon YTL ve
- 2008 yılında da 492 milyon YTL
- TOPLAM olarak 2 milyar 13 milyon YTL mazot desteği ödenmiştir.

Önümüzdeki dönemde tarım sektörüne özel önem verilmeye devam edilecek, halkımıza güvenli ve kaliteli gıda sunmak için gerekli tedbirler alınacaktır.

SORU 3) Zor durumda olan Çiftçilerimize yönelik tarımsal desteklemelerde herhangi bir artış düşünüyor musunuz?

CEVAP 3) Önümüzdeki yıllarda bütçe imkanları ve Bakanlar Kurulu Kararları çerçevesinde destekleme uygulamasına devam edilecektir.

SORU 4) Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'ne göre, son bir yılda dünya piyasalarında % 68 oranında artan kaliteli pirincin fiyatı, Türkiye'de % 130 oranında artmıştır. Dünya piyasalarına oranla ülkemizde gerçekleşen hububat fiyatlarındaki % 100'ün üzerindeki artışları nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu yüksek artışların sebepleri nelerdir?

CEVAP 4) Türkiye'deki fiyat artışlarının temel nedeni; önemli ihracatçı ülkelerin ihracatlarını durdurmaları üzerine stokunda çeltik veya pirinç bulunduranların, dünya fiyatlarının artarak devam edeceği beklentisi ile ürünleri satmak yerine stoklamayı tercih etmeleridir. Bu arada pirinç stoklarının tükendiği yönündeki spekülasyon haberleri de fiyat artışını suni olarak etkilemiştir.

SORU 5) TMO'nun elinde bulunan buğday ve pirinç stoku ne kadardır? Gerçekleşen üretime istinaden yurtiçi tüketimi karşılayacak kadar stok var mıdır? Elde bulunan stok miktarı ile ne kadar süre yurt içi tüketim ve piyasa talebi karşılanabilir?

CEVAP 5) Yeni hasada yaklaşık 330.000 ton buğday stoku ile girilecektir. Pirinç stoğu ise 1.850 ton civarında olup, stoklardaki 4.800 ton civarındaki çeltiğin pirinç karşılığı olan 2.880 ton ve halen kırımı yapılan çeltiklerden elde edilecek 500 ton civarındaki pirinç ile birlikte toplam 5.230 ton civarında pirinç stoğu bulunmaktadır.

Türkiye'nin halihazırda pirinç stoğunun yaklaşık 250.000-275.000 ton civarında olduğu tahmin edilmektedir. Bu doğrultuda ülkemiz aylık pirinç tüketiminin yaklaşık 45.000 ton olduğu göz önüne alındığında, piyasadaki pirinç miktarı 2008/2009 yeni ürün hasat dönemine kadar yeterlidir.

SORU 6) Stokçuluğun önüne geçmek ve fiyat artışlarını önlemek için hangi önlemler alınmıştır?

CEVAP 6) Kampanya dönemi sonunda toplam 9 ayrı ihalede stokçuluğun önüne geçmek ve piyasa regülasyonunu sağlamak amacıyla toplam 700.000 ton buğday ve 445.000 ton mısır ithalatı gerçekleştirilmiş olup bu miktarlar piyasaya arz edilmiştir. Ayrıca, Gıda fiyatlarında yaşanan son gelişmelerle ilgili olarak gerekli tedbirler alınmıştır.

SORU 7) Pirinç ve bakliyatta ki aşırı fiyat artışına karşı "üç gün pirinç yemeyin" öneriniz dışında hangi tedbirleri almayı düşünüyorsunuz?

CEVAP 7) Bu konuda gerekli her tür tedbir alınmış ve alınmaya da devam edilmektedir. 17.04.2008 tarihli, 2008/ 13503 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile TMO'ya 100.000 ton pirincin vergisiz olarak ithalatı konusunda "Tarife Kontenjanı" tahsis edilmiştir.

SORU 8) Pirinç ithali izni alan kaç firma vardır? Bunların arasında kabineniz üyelerinin yakınları var mıdır?

SORU 9) Pirinç ve bakliyat stoku yapan firmalar hangileridir? Bu firmalara karşı bu güne kadar bakanlığımızca hangi hukuki ve idari işlemler yapılmıştır?

CEVAP 8-9) Bakanlığımız verilerine göre 2007 yılında pirinç ve çeltik ithalatı için Kontrol Belgesi düzenlenen firma sayısı 111'dir. 2008 yılı itibarıyla (01.01.2008-08.05.2008) ise 83 adet firmaya pirinç ve çeltik ithalatı için Kontrol Belgesi düzenlenmiştir.